Qñ aũt incipiat dictũ est in phemio. vij. ptis. Artificialis est spaciũ q̃ sol mozat̃ su per nr̃m emisperiũ ab oztu solis vsq̃ ad oc casũ. ⁊ hic ꝓm sol̃ ascẽsũ ⁊ ꝏscẽsũ crescit pa riter ⁊ decrescit. Dr̃ aũt dies a dyan qd̃ ẽ claritas. Et dicit̃ vsualis siue artificialis. quia solũ hoc tempꝰ aptum est vsibꝰ ⁊ artificijs ⁊ exercendis. Reliqua ps diei na/ turalis dicit̃ noxa noceo. quia nocet visui ⁊ vsui. ⁊ ideo vocata est dies a meliozi pte sine cõmemozatione noctis. iuxta illd̃. Fa ctumq̃ ẽ vespe ⁊ mane dies vnꝰ. ¶ Rur sus ptes diei sunt tres ꝓm Isido. s. Ma ne. meridies. ⁊ sup̃ma. Mane est lux ma tura ⁊ plena. nec iam crepusculũ. Meri/ dies dicit̃ q̃si medidies. i. medi ꝰ dies. vel quia tunc purioz dies est. Suprema ẽ po strema ps diei. Vero dicit̃ a clausis seris. ¶ Noctis xo ptes sunt. vij. s. vesper. cre/ pusculum. cõticiniũ. intẽpestũ. gallicinũ matutinũ. ⁊ diluculũ. Vesperũ dicit̃ a ve spere occidẽtali stella. que tenebras sequẽ tes p̃cedit. ⁊ dicunt̃ tenebze quasi tenẽtes vmbrã. Crepusculũ dicit̃ dubia lux. s. int̃ lucem ⁊ tenebras. Cõticiniũ est quãdo iã homies silent. Intempestũ est mediũ no ctis tempꝰ. qñ nil agi põt ⁊ omia silent q̃si ĩoportunũ. Gallicinũ dicit̃ ꝓpter gallos lucis p̃nuncios. Matutinũ est int̃ abscess sum tenebzarũ ⁊ auroze aduentũ. Dilucu lum dicit̃ quasi iam incipiẽs pua diei lux ⁊ auroza que solẽ p̃cedat. Est em̃ auroza diei clarescẽtis exordium. Et nota q̃ dies alij sunt sideriales. in quibꝰ sidera mouen tur. ⁊ hoies a nauigationibꝰ excluduntur alij p̃liares de quibꝰ in libzo regum quibꝰ reges solẽt ad bella ꝓcedere. alij intersca/ lares quos scimus. xxij. mẽsibus supesse. alij caniculares. alij solsticiales. alij eq̃no ctiales. de quibꝰ iam p̃missum ẽ. alij fasti in quibꝰ iura fant̃. alij nefasti eis cõtrarij. alij festi. i. festiui. vt sunt dies azimozum. alij ꝓfesti quasi ꝓcul a festis. vt ferialeꝰ. alij mali. vñ apls. Redimẽtes tempꝰ qm̃ dies mali sunt. Quia in eis plus solito ho mines affligunt̃. Et ecõtrario sunt boni. Alij egyptiaci. de quibꝰ p̃missũ ẽ. Est etiã dies salutis in quo dñs venit ad saluãdũ. Est etiã dies iudicij. in quo dñs veniet ad iudicandũ. qui erit bonis dies leticie. mal̃ aũt calamitatis ⁊ miserie. Momentũ xo est minimũ atq̃ angustũ tps a matu sidex dictum. est em̃ extremitas hoze in breuibꝰ interuallis cum aliquid sibi cedit atq̃ suc cedit ꝓm Isido. Hoza grecũ nomẽ ẽ. ⁊ tm̃ latinũ sonat. est em̃ finis tpis. Quot autẽ hozas cõtinet dies naturalis dictuz est in phemio huiꝰ ptis. ¶ Et nota q̃ in mense ianuarij nox habet. xvj. hozas. dies. vij. In februario nox habet. xiiij. dies. x. In martio nox habet. xij. hozas. dies totidez In aprili nox habz. x. dies. xiiij. In maio nox habet. viij. dies. xvj. In iunio nox hz vj. hozas. dies. xviij. In iulio nox habet viij. dies. xvj. In augusto nox habz. x. di es. xiiij. In septembzi nox habet. xij. dies totidẽ. In octobzi nox habet. xiiij. dies. x In nouẽbzi nox habet. xvj. dies. viij. In decembzi nox hz. xviij. dies. vj. ¶ Astro/ logus tm̃ curiosus põt hozas aliter equa re. ꝗ p̃missa equatio ꝓ vulgaribꝰ ⁊ simpli cibus sufficere põt.

¶ Incipit scda ps de anno lunari.

Sequitur secũda ps de anno lunari in q̃ agit̃ Primo quid sit annꝰ lunaris. ⁊ quot dies contineat. Scdo de regulari bus lunaribꝰ. Tertio de epacta. Quarto de embolismo. Quinto de aureo numero Sexto de termino pascali ⁊ aliarũ mobili um festiuitatũ. Septimo de ciclis

¶ Quid sit annus lunaris.

Annus lunaris dicit̃ tribus modis. Primo modo annꝰ lunaris ẽ spa/ cium quo luna circũit totum zodiacũ. quod quidẽ facit in. xxvij. diebꝰ ⁊ ix. hozis. Scdo mõ dicit̃ annꝰ lunaris spacium quo luna circũit solẽ ab vna incẽ sione vsq̃ ad aliã. ⁊ hoc facit in. xxix. die/ bus. ⁊. xij. hozis. Nam cum luna sepatur a sole ad pagrandũ zodiacũ. ⁊ postea reũ titur ad eundẽ punctũ in quo dimiserat so lem nõ inuenit illũ ibi. qz sol iã tm̃ ꝓcessit. suo motu q̃ luna laborat recurrere ad eũ. siue attingere ip̃m duobꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ ho ris. Tertio dicit̃ annꝰ lunaris spaciũ. xij. lunationũ in ãno cõi. ⁊. xiij. in embolisma li. de quibꝰ infra dicet̃. Cũ q̃ lunatio que/ libet ꝓstet ex. xxix. diebꝰ. ⁊. xij. hozis. qñ

curat ecclesia de minutijs. ⁊ ex. xij. horis
p̃cedẽtis lunationis. ⁊ ex. xij. sequẽtis cõ=
stituit vna dies naturalis. que semp luna
tioni p̃cedẽti attribuit. ita q̃ lunatio p̃ce/
dentis mẽsis semp habeat. xxx. dies ⁊ se/
quẽtis. xxix. nisi aliud sit ꝓpter bissextum
vel emboliſmũ. vel saltũ lune. vñ versus.
Luna par mẽsis nunq̃ tricesima fiet. Im
par terceno nunq̃ nisi fine carebit. Tem=
pore bissexti febri tricesima luna ẽ. Nã iu=
lij luna tunc est vicesimanona. Par mens
dicit qui numerãdo a ianuario p ordinez
cadit in numerũ parẽ vt februari⁹. aprilis
iunius. august⁹. october. decẽber. quorũ
lunatio semp ẽ. xxix. dierũ excepto febru=
ario cui⁹ lunatio est. xxx. qñ est bissextus.
Impar vo ẽ qui in numerũ cadit imparẽ
vt ianuarius. marti⁹. maius. iuli⁹. septem
ber ⁊ nouẽber. quorũ lunatio sp ẽ. xxx. di
erum excepto iulio. qui in vltimo anno ci
cli lunar ꝓpter saltũ lune habet tm̃. xxix.
Ex his aũt. xij. lunationib⁹ cõstituunt tre
centi quinq̃gintaq̃tuor dies in anno luna
ri. Et sic ann⁹ lunaris in. xj. dieb⁹ excedit
a solari. ex quo excessu omis varietas eta
tis lune cõsurgit. ita q̃ vbicũq̃ fuerit lu=
na prima in ꝑmo ãno: fit in scdo. xj. ꝓpter
quã varietatẽ duo numerorũ genera sunt
inuẽta regulares videlicz ⁊ epacte. de qui
bus breuiter videam⁹.

¶ De regularibus lunaribus.

Hic videam⁹

n de regularib⁹. Et quidez regular
lunaris ẽ numerus inuariabil da
tus mẽsi ad inueniẽdũ lunã in kalẽdis mẽ
sium singulorũ. Habẽt aũt ortũ regulares
ab illis q̃nq̃ dieb⁹ qui supsunt in anno so
lari sup trecẽtos sexaginta dies Ñ q̃nq̃
regulares dati sunt septẽbri. a quo annus
lunaris sumit initiũ. Regulares vo alio=
rum mẽsium sic formant. Jũge regulares
mẽsis cũ diebus ei⁹. ⁊ ab illa sũma subtra
he lunationẽ eius. ⁊ residuũ quod reman
serit erit regularis illi⁹ mẽsis. Verbi grã.
Septẽber habet. v. regulares. ⁊ dies eius
sunt triginta. q̃ ꝓiũcti regularib⁹ cõstitu=
unt. xxxv. ⁊ lunatio septẽbris ẽ triginta. q̃
subtracta remanẽt. v. que sunt regulares
sequẽtis mẽsis. s. octobris. ⁊ sic de alijs vs
q̃ ad septẽbrẽ. Nã egyptij suũ annũ inci=
piunt a septẽbri. ⁊ ido nos annũ lunarem
incipim⁹ a septẽbri. De regularibus tradi
tur iste versus. Bis c. g. bis i. k. bis. ⁊ post
manet ordo. q̃si dicat. Bis c. bis que ẽ q̃n
ta in alphabeto. i. primus duob⁹ mẽsibus
anni lunaris dant. v. p regularib⁹. Item
dic bis g. que ẽ. vij. in alphabeto. i. tertius
⁊ q̃rt⁹ mẽsis hñt. vij. p regularib⁹. Item
dic bis i. que est. ix. in alphabeto. i. q̃ntus
⁊ septim⁹ mẽsis hñt. ix. p regularib⁹. Itẽ
dic bis k. que est decima in alphabeto. id
ẽ. sextus ⁊ octauus mẽsis habẽt. x. p regu
laribus. Et nota q̃ hic fit trãsit⁹ de quin=
to ad septimũ. ⁊ de sexto ad octauũ. vt pz
in formãdo ipos regulares. quia ianuari=
us ⁊ martius. ix. ⁊ februari⁹ ⁊ aprilis. x. ha=
bent. sed post manet ordo. i. maius. xj. iu=
nius. xij. iulius. xiij. augustus. xiiij. hñt.

¶ De epacta.

Equit de epa

cta. Est aũt epacta numer⁹ va=
riabilis dat⁹ anno ad inuẽdũ
lunam in kal. cuiuslibet mẽsis. Et dr̃ epa=
cta ab epi qd ẽ supra ⁊ aucta quia est sup=
excrescentia anni lunaris a solari. Ideoq̃
annus ꝑmus cicli lunaris nullã habz epa
ctam. quia null⁹ ann⁹ p̃cessit a quo. xj. ac=
cepisset. Scds vo habet. xj. p epacta. q̃a
epacta orit ab illis dieb⁹ quibus ann⁹ lu=
naris excedit a solari. Tertij vo ann⁹ ha
bet. xxij. quia semp addũt. xj. si nõ trãscẽ=
dat. xxx. Si vo trãscẽdat. xxx. abiecti illis
xxx. residuum erit epacta illius anni. ⁊ ido
in quarto anno. quia summa ascendit ad
xxxiij. abiectis. xxx. tres sunt epacta illi⁹
anni. Epacte vo grece dicunt latine adie
ctiones annue lunares. que p numerũ vn
denarium vsq̃ ad tricenariũ in se reuoluũ
tur. q̃s egyptij ido adijciũt. vt lunar emer
sio rõne solis coequet. Luna em̃ iuxt cur=
sum suũ. xxix. semis dies lucere dinoscit.
⁊ fiunt in annũ lunarẽ dies trecẽti q̃nq̃gi=
taq̃tuor. remanẽt ad cursum anni solaris
dies. xj. quos egyptij adijciũt. absq̃ his ñ
inuenies lunã quota sit in quolibet anno
mẽse ⁊ die. Epacte omniũ annorũ cicli lu
naris p hãc tabulã denotant. ita q̃ b vbũ
nulla: rñdet ꝑmo anno. ⁊ singuli sequẽtes
numeri rñdẽt singulis annis cicli vsq̃ ad
xix. Nulla. xj. xxij. iij. xiiij. xxv. vj. xvij. xx